

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriafly-ház),
 hová a lap szellemi részét megillető közle-
 mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Csüggedés.

Kolozsvár, ápr. 15.

A politikai körökben jelenleg nyomot hangulat uralkodik. A nagy csata, melyet az ellenzék csaknem egy éven át folytatott a nagy nemzeti ügy érdekében, az osztrák érdekek mellett álló kormány ellen, — úgy látszik keserves eredménnyel végződött, mert nem-hogy vívmányokhoz jutott volna az ország, de azt kell tapasztalunk, hogy az ellenzék ereje hihetetlenül megtörtött.

A Kossuth Ferenc pártja a mióta leszerelt, a mióta Tisza István háta mögött a tovább harcoló ellenzék támogatá, — a mióta Thaly Kálmán a miniszterelnök ur kezét szorongatva örvendezett a harcos töredék kimerülése felett, — azóta a nemzet a függetlenségi pártban nem bízik. Hiába hirdet harcot, akár Polónyi, akár Pap Zoltán, mert a nemzet nem hiszen abban az akcióban a hit a Kossuth-féle párt kezdeményez. Hiszen ez a párt akkor vonult vissza a csatától, a mikor a győzelemhez, vagy legalább is jelentékeny nemzeti vívmányokhoz állott közel az ellenzék.

A néppárt sem tud egységes erőt fejtetni ki, mert a míg egyrésze készen áll arra, hogy elszántan harcoljon a nemzeti jogok, a nemzeti igazságok és a nemzeti szuverenitás mellett, a más része merev konzervatív hajlamait követve, nem akar résztvenni a kormány elleni küzdelemben.

Apponyi és pártja olyan most is, a milyen volt mindig. Elvi magaslata emelkedve, filippikákat dörög a kormány ellen, de a haragos disszidens fellegeknek nincsenek menykövei. — Apponyi tisztá hazafiságát és jóhiszemű politikáját kétségbevonni nem lehet, de az energiája, az akaratereje ennek a pártnak most még kevésbé van, mint valaha volt. Mihelyt a parlament levegője erősebben dörög és nagyobb lesz a puskapor szaga, Apponyi nyomban elvonul politikai tapintatosságának várába és onnan csak akkor lép ismét elő, ha a politika ege derülten mosolyog.

A Szederkényi csoport hiába egy-séges és hiába áll csopont a küzdelemben a nemzet nagy érdekeiért, mert kicsiny és egymagára a küzdelem nem veheti fel a kormány óriási numerikus táborával. Az ellenzéki pártok között ez a kis töredék volt egyedül csaknem két hónapig a kormányparti hullámok ütközött köve. Minden guny, minden gyanúsítás, minden szidalom a fejükre zuhant, mi-att Kossuth Ferenc és pártja a legnagyobb elismeréseket és díszretekelt rakta zsebre Bécsben a politikusoktól, itthon a kormányparti sajtó toll-vitézseitől.

Ilyen körülmények között ellehet képzelni, hogy Tisza gróf vigan szálla politikai vizek felett és könnyen life-

rálja Ausztriának a javaslatokat, a melyeket szertelen könyelműséggel szavaz meg a kormánypárt. Ez a párt tudva-lévőleg a Deák Ferencz féle 67-es alapon áll, de azért ennek az alaptörvény-nek sem tartja be a rendelkezéseit. Csú-pán arra esküszik, a mit az osztrák is jónak lát, de nyomban letagadja, vagy meghamisítja a törvényt, ha az osztrák érdekekkel ellenkezik.

Tudjuk, hogy a 67-es törvények-ben benne van világosan, hogy a köz-szadsereg magyar részében, a vezény-leli nyelv magyar. Am az osztrák ezt nem akarja, mivel ő tökéletes osztrák hadsereget akar. A magyar nemzetet kényszeríti, hogy milliókat áldozzon az osztrák hadsereg és fiait odaadja osztrák katonának. Ugyanezt akarja Tisza gróf, és pártja is. És mivel akar-ják, tehát a törvény világos rendelkezését félre magyarázzák.

De mondunk egy más példát. Ausz-triában és Magyarországon a gazdasági együttélés föltételét a 67-iki törvények attól tételezik fel, hogy mindkét or-szágból teljes alkotmányosság legyen. Már most hogy állunk. Igazi alkotmányos élet csak Magyarországon van, mivel Ausztriában császári rendelettel kormá-nyoznak. Tehát a gazdasági együttélés föltétele megszűnt. És mi történik? Az osztrákok azt akarják, hogy azért ne-hogy a különválás megtörténjék. Ugyan-ezt akarja Tisza gróf és pártja is. És mivel akarják ismét félremagyarázzák, sőt egyenesen megszegik a törvényt, lábbal tiporják a 67-es alapot, a melyre pedig hypokrita szemforgatással esküsznek.

Ezekből látható, hogy az ország kétségbeesítő helyzetbe jutott. Tisza gr. és pártja lázas sietséggel költöz minden téren Ausztriához, a mely aztán mo-hó étvágygyal szípoloz ki gazdasági, kereskedelmi, ipari és politikai téren egyaránt.

Valyon meddig tart még a csüg-gedés? Valyon megmozdul-e az ellen-zék összetett erővel? Valyon a Kos-suth-párt, helyre hozza-e azt a nagy mulasztást, a mit a nemzettel szemben elkövetett? Lesz-e egyszer ünnep a vi-lágon?

A nemzet szeretné márlátni, hogy az ellenzék, minden árnyalata a fel-adott jogok és az elhanyagolt nemzeti érdekek védelmére siet. De siessen is, mert jaj a nemzetnek, ha későn cse-lekszik!

Országgyűlés. A tegnapi országgyű-lésen mind miniszterek szerepeltek. Vá-la-szoltak egy csomó régen tett interpellációra. Az ülés végén Bernáth Béla intézett in-terpellációt az olasz borvám és kereskedelmi szerződés megkötése tárgyában a miniszter-elnökhöz és a földmívelésügyi miniszterekhez, amivel lapunk más helyén foglalkozunk.

felől. Csak úgy odavetölj irjuk ezeket, hogy ebben a kérdésben esetleg szólnának az érdeklődők. (w.)

Erre dr. Boros György az „Unitárius Közlöny” áprilisi számában a következő vá-laszt adja:

„Hadd szóljanak az érdeklődők! Azért közöltük ezt a cikket egész terjedelmében, mivel erős meggyőződésünk, hogy a „Sárospataki Lapok” a mióta fennáll, mindig hűsé-ges, kitartó és sokszor megátadott védel-mezője és zászlóvivője volt a nyílt és őszinte szabadelvűségnek. Ezt — tudomásunk sze-rint — mindig úgy értelmezte, hogy az el-lenkező fél véleményét türelemmel meg kell hallgatni, s a homályt és rozslórtást el kell enyésztetni. Hisszük, hogy most is tisztáznunk akarja a fogalmakat. A S. L. és az érdeklő-dők tájékoztatására megemlíti, hogy e felolvasás tárgyát az „Izraelita olvasó-társaság” vezetősége jelölte meg, az író pedig csak azt tette — aminél kevesebbet nem is tehetett — összegezte a rendelkezésre álló adatokat, amelyek őt is meglepték, mert, a mi légkörünkben idegenek és szokatlanok vol-tak az ideig, de nem lehetetlenek mostantól kezdve. A Dávid Ferencz Egylet már husz éve gyakorolja a különböző felekezetek össze-hozását és megszólaltatását. Nem jár egészen járatan uton, mert a Protestáns Egylet is ilyesmit kísérelt volt meg virágkorában. Ha a gyümölcsérlelésig nem jutott el, nem a ve-zetőknél mult. Az idő nem volt elég alkalmas az ilyen fajta gyümölcs érlelésére. Most ta-lán valamivel kedvezőbb. A kedves emlékü multak nevében, de meg a mostani intézők nevében is kijelentjük, hogy sem feltűnést nem akarnak kelteni, sem fitogtatást nem cselekeszünk. A jóhiszeműségnek vonjuk meg ettől a mozgalmától. Ne terheljük színelé-sel, se a felekezeti álláspont megtagadásával. Példa okáért egy kis jelenetet leírunk úgy, a hogy szemünk előtt lejártszódott. Két család tagjai halálos ellenségeskedésben él-tek hosszú időn s talán mióta egy községbe kerültek. A főpásztor meglátogatta mind a kettőt, s az egyiknek vendége lett, miután

A háború.

Petropavlovskij pusztulása.

A port-arthuri ütközet.

A tenger alatti aknák.

Makarov tengernagy halála.

Vilmos császár távirata.

Az orosz tengeri haderőt Kelet-Ázsiában nagy csapás érte. A Petro-pavlovskij pánzélos Makarov tenger-nagygyal és az egész orosz tengeri ve-zérkarral együtt elpusztult. A császár öc-se, Czjryll nagyherceg is ezen a pa-rancsnokhajón volt, de ő állítólag meg-menekült. A hajó legénységéből csak néhányan jutottak partra, de azok is mind megsebesültek. S ezt a katasz-trófát orosz táviratokból tudjuk meg, tehát megtörténtét kétségbe vonni nem lehet. Port-Arthur parancsnoka jelenti a császárnak, hogy ez az újabb csapás keményen zuzott le az orosz fegyve-rekre, jelenti pedig az első értesülések alapján, tehát akkor, amikor még ő maga sem ismerhette a katasztrófa nagyságát és jelenti olyan formában, hogy a hír meg ne döbbsen felséges urát súlyosan és pánikot ne idézzon elő Oroszországban.

A szikszavu táviratokból szinte félreérthetetlenül kiolvasható, hogy Port-Arthur előtt nagy tengeri ütközetnek kellett lennie, amely a japánok győze-lmével végződött. Már tegnap jelentet-tük, hogy Port-Arthur tájékáról erős ágyúzás hallatszott a kínai és koreai partokra. S ezt az ágyúzást két órán át figyelték meg és szakadatlanul mondták Ott tehát ütközetnek kellett lennie és hogy az az ütközet heves volt, bizonyítja az a körülmény, hogy az oroszok parancsnokhajója, tengernagyja és vezérkara pusztult el bele. Mert nem sok hadászati tudomány kell annak konstatálásához, hogy az ellenséges hajóhad csak csakis nyert csata után, üldözés közben férközhetik a megvert hajóhad kommandáns-hajójához. A Petropavlovskij pánzélosnak elpusztítását több orosz hajó elpusztulásának kellett megelőznie, ami annál valószínűbb, mert a Petropavlovskij ott volt a császár öcse is és feltételezhető, hogy ez ok-nál fogva fokozottabb elővigyázattal, elszántsággal és halálmegvetéssel védte ezt a hajót a többi hajó. S ha tenger-nagyostul, vezérkarostul mégis elpusztult, sőt a nagyherceg is csak meg-sebesülve menekülhetett meg, akkor a vívott ütközetnek nagyon elkeseredett-nek kellett lennie s nem fog meglepni bennünket, ha azt kapjuk hírül, hogy Oroszország egész keletázsiai hajóhada megsemmisült. Hiszen anyit az orosz

hivatalos jelentés is bevall, hogy Port-Arthur erődjének ágyútűze zavarta vissza a japán hajóhadat. Már pedig a japán hajóhad nem kerülhetett Port-Arthur ágyúinak lőtávolságába, ha közte és Port-Arthur között még akcióképes hajóhad volt. Elkeltett ott a Petro-pavlovskijon kívül több hajónak is vesznie.

S ha ez csakugyan megtörtént, akkor Japánnak a szárazföldi győze-lemmre való kilátásai is kedvezőbbek, mert most már akadálytalanul szállit-hatja partra további csapatait, löszérét és élelmiszerét Koreában. Sőt mond-hatnók, hogy Koreát bátran elfoglalt-nak is kijelentheti, mert hiszen van ak-kora szárazföldi hadsereg Koreában, mint Oroszországnak s negyedannyi idő alatt vetheti tartalékát a harcra, mint Oroszország. A tegnapi port-art-huri ütközetnek nagy kihatása lesz a háború egész további folyására.

A port-arhuri ütközet.

Páris, ápr. 15.

A Petropavlovskij katasztrófájáról itt a legellentmondóbb verziók keringenek. Makarov holttestét eddigélg még nem találták meg. Az orosz flotta vesztességét még súlyosabb teszi az a körülmény, hogy az elsőlyedi hajón voltak az admirális kidolgozott hadi-terveinek rajzai.

Szentpétervárról táviratozzák a Loka-lenzeigernek, hogy az orosz fővárosban a szerencsétlenség híre lesújtó hatást gyakorol. Makarov három nap és három éjjel le se vetette ruháját, mert óráról-órára várta a japán flotta támadását.

Beszélik magas katonai körökben, hogy Makarov két nappal azután, mikor a parancsnokságot Port-Arthurban átvette, Szentpéter-vára intézett jelentésében egy második ad-mirális kinevezését sürgette, a kivel titkos terveit közölhesse arra az esetre, hogy ha hivatásánál áldozatátul esik. Sz. Pétervárott is azt hiszik, hogy a Petropavlovskij az orosz aknákon pusztult el. Makarov egész vezér-kara a tengerbe fult. Czjryll nagyherceg uszva menekült meg, most seblázban fekszik és súlyos beteg. Sz. Pétervárott a nagyherceg megmenekülése alkalmából tegnap hálaadó istentisztelet volt.

London, ápril 14.

Katonai és tengerészeti szakkörökben általános a vélemény, hogy a Petropav-lovskij katasztrófáját tengeri ütközet előzte meg, de erről eddigélg semmi közelebbi hír nem jött. Azt hiszik, hogy Makarov tengernagy hajója az oroszok által lerakott aknáknál robbant fel.

A tengeralatti aknák.

Berlin, ápr. 14.

Azokban az aknáknak, melyeket az oroszok a kikötő megvédésére elhelyeztek, összeszen 624 font lögyapot volt. Az aknák őrvényláncokkal horgonyokhoz voltak erő-sítve, azonban olyan módon, hogy erős áram-láslnál apály és dagály idején a víznyomás

felhajította őket és a lehorgonyzás helyétől eltávolodhattak, vagy pedig teljesen elszabadulhattak. Egy ilyen elszaba-dult akna lehetett az, amely a Petro-pavlovskijot felrobbantotta.

Makarov tengernagy halála.

Pétervár, április 14.

Alexejev helytartótól a következő tá-viratok érkeztek Miklós császárhoz:

1. Stössel tábornoktól épp most érke-zett távirat alapján fájdalom kifejezésével jelentem, hogy a csendes-tengeri hajóraj az újabb súlyos hajóvesztéssel együtt kitűnő és kiváló parancsnokának, Makarov altenger-nagynak elhunytát gyászolja, aki a Petropav-lovskij pánzéloshajón, melyen a tengernagy-i zászló volt kitűzve, életét vesztette. 2. Port-Arthur parancsnokának jelentése szerint a mi pánzéloshajóink és cirkálóink Makarov ten-gernagy, a hajóhad főparancsnokának vezény-lete alatt az ellenség megjelenésénél elhagy-ták a kikötőt és nyílt tengeren üldözték az ellenséges haderő egy részét. Midőn az ellen-séges haderő vagy 30 hajóra növekedett — hajórajunk visszatért a belső kikötőbe. A Petropavlovskij pánzélos hajó nekiment egy tengeralatti aknáknak, minek következtében a hajó elveszett. Czjryll nagyherceget, aki a Petropavlovskijon volt, megmentették. A ja-pán hajóraj Miaocsa mellett áll.

Vilmos császár részvétvtávirata.

Páris, április 15.

Az Echo de Paris jelentése szerint Vilmos császár a császárnak a következő táviratot küldte:

„Oroszországnak gyásza Németor-szágnak is gyásza. Makarov halála az egész világ tengerészetének vesztességét jelenti.”

Gyász Pétervárt.

Pétervárott a gyász általános. Mindenki bizott Makarovban azt hitte, hogy diadalra fogja vezetni az orosz flottát. Nem is nevez-ték őt másként, mint a tenger Skobelev-jének.

Czjryll nagyherceg.

Szentpétervár, ápr. 14.

Czjryll nagyherceg uszva menekült meg; most seblázban fekszik és súlyos be-teg. Pétervárott a nagyherceg menekülése alkalmából tegnap hálaadó istentisztelet volt.

Pétervár, ápr. 14.

Czjryll nagyherceg és a Petropavlovskij többi menekültje uszva érték el azokat a mentőcsónakokat, amelyeket a többi orosz hajók előbük küldtek. A nagyherceget egy, a robbanás által elvált hajórész sebesi-tette meg. A nagyhercegnek sebláza van, ami állapotát aggasztóvá teszi.

TÁRCZA.

Zsidók és unitáriusok.

Megemlékeztünk volt arról az érdekes felvasárról, melyet dr. Boros György a hely-beli Izraelita Olvasó Társaság felolvasó gyű-lésén tartott. A felolvasás külön füzetben megjelent (Lepage könyvkereskedése) s most a lapok különböző szempontból foglalkoznak vele.

A „Sárospataki Lapok” 1904. márczius 14-én megjelent 11-ik számában ezt írja: „Dr. Boros György. A zsidók és unitá-riusok érintkezésén Észak-Amerikában. (Ára 20 fillér.) Egy érdekes és célszerű felolva-sás, amelyet az unitárius tanár a kolozsvári izraelita olvasó társaságnak egyik ülésén ol-vasott fel. Érdekes azért, mert az izraeliták némely tudósainak a kereszténységről s Jé-zus Krisztusról szóló nagyon elismerő s me-leg nyilatkozatait mutatja be, célszatos azért, mert azokból a nyilatkozatokból kizárólag az unitáriusmushoz való vonzódást olvasott ki a felolvasó, aki azonban e mellett a célszatos-ság mellett is hasznos és jó munkát végzett e felolvasással, mert ismeretét bővített, gon-dolkodást ébresztett. Az azonban mindenesetre érdekes kérdés, hogy a kihagyott felekezeti kérdések a képviselői, mily alapon rendez-nek ilyen egységesítő összejöveteleket, mint a kolozsvári zsidó olvasó-egylet, melyben unitárius tanár olvas fel és mint a budapesti Dávid Ferencz Egylet, amelyben dr. Má-szyik Endre poszponyi ág. hitv. ev. theologiai tanár és igazgató és egy tudós rabbinus tar-tottak felolvasást. Mi barátjai vagyunk mind-annak, ami a tudományt, a műveltséget elő-mozdítja, a felebaráti szeretetet munkálja: de úgy látjuk, hogy ezek az ölelések csak valami feltűnést akarnak kelteni, valami fitogtatást árulnak el s az u. n. felekezeti álláspontok-nak a színelészt egyfelől, megtagadását más-

egyszerre és ez idő alatt nem lehetett mind a kétfőnél. A község, sőt több, a vidék bá-mulatára a kérelmetlen ellenséggel tartott másik fél, megjelent a főpásztor háziszájá-jánál és együtt örvendezett vele és többi ba-rátaival és ez az öröm nagyobb volt az el-sőnél. Hát ebben a kísérletezésben is csak arról van szó, vajjon nem volna-e lehetsé-ges, hogy a felekezeti érzület, felekezeti föl-fogatást és különböztést otthon hagyva, feleba-ráti érzélemmel és egy magasabb rendű cél érdekében együtt munkálkodjunk az isme-retek terjesztésén és a vallásos érzület tisztításán.

Mi is hát várva várjuk az érdeklődők elfogulatlan hozzászólását.

A szép ikrek.

A Lady Vale szerzőjétől.

Fordította: Amica.

(38.) (Folytatás.)

— És azt gondolod, hogy Rashkoff kis-asszonyban a szép külső és a szép lélek egyesülését megtalálta? Boldog ifjú!

— Tudom, hogy megtaláltam — vála-szolta Konrád nyugodtan és maga is azt mondaná, ha őt úgy ismerné, a hogy én ismerem.

— Elviszel hozzá, hogy megismerjem?

— Igen, ha ő megengedi.

Néhány nap múlva Konrád örömtől sugárzó arccal tért vissza Monksholtba a remetelakban tett látogatásából.

— Hilda megengedte, hogy maga a leg-közelebbi odamentelelem velem jöjjön — kiáltá. Ő azt mondja, hogy egyszer látta magát, midőn maga Kalibánhoz beszélt. Én azt gondolom, hogy ő valamit kíván magától kérdezni.

A következő napon Kourtlán érdeklő-déssel és kíváncsisággal lépett partra a Hilda

birtokán. Majdnem rogtán a kis majom által nagy örömmel lett fogadva; a mint Kalibán őt meglátta, hozzászaladt, a karjára ugrott és onnét a vállára helyezkedett, éles kiáltá-sokkal fejezve ki az örömet.

A következő pillanatban egy magas és nagyon szép nő látott közeledni. A leány mozdulatának a különös gráciája, rögtön megnyerte a bámulatát; ő sohasem látott ahhog hasonlót, kivéve Burmahnak a félig vad régiójában, hol néha rendkívül szép és bájos asszonyokkal lehet találkozni. Miután ő Vershoyle Lindát sohasem látta, nem ha-sonlíthatta össze vele; de az arcz megnyerő kedvessége, szépsége, a haj csodálatos ara-nyos bronz színe és a barna szemek tiszta fényessége feltűnt előtte.

— Kourtlant ur, én látni kívántam őt, mondá, kedves feszlen könnyűséggel be-szélvé, — mert hallottam őt mondani, mi-dőn Kalibánt meglátta, melynek nevét addig nem tudtam, hogy őn ismerté Varcoe Ulrikot. Tud őn nekem az ő mostani hollétéről vala-mit mondani?

Kourtlant a fejét rázta.

— Félek, hogy nem tudok. Évek teltek el mióta utoljára találkoztam vele és mi soha-sem leveleztem. De, azt hiszem, hogy van egy fia, vagy rokona, a ki Londonban lakik. Koronként látom a nevét hírlapokban. Ugy-látszik, hogy az atyja tehetségeinek egy részét örökölte. Talán meg tudom őt találni és tőle kérdőzködni.

— Ő az atyjának jelenlegi hollétéről nem tud semmit — válaszolta Hilda elgon-dolkozva; én beszéltem vele.

Kourtlant látta, hogy a leány mélyen el volt gondolkozva és Varcoe Ulrikról kez-dett beszélni — találkozásairól a multban, a tudományos világban elfoglalt állásáról, ekcentrikus szokásairól és hogy néha hosszas időre teljesen eltűnik és rendesen valami új és nagyon értékes felfedzéssel jelenik meg. Hilda hallgatta, de látszott, hogy jobban el volt foglalva a saját gondolataival, mint ven-dégének a szavaival és hirtelen azt mondá: — Tudta ön, hogy ő itt lakott?

— Nem; én semmit sem tudok erről a házról, kivéve, hogy egy Smith nevű ember, a ki ekcentrikus volt, lakott itt.

Ekkor hirtelen elhallgatott és kérdőleg nézett Hildára.

— Az volt Varcoe Ulriknak a felvett neve — válaszolta Hilda. En nem tudom és a fia sem tudja, hogy miért vette azt fel, talán az a gondolat vitte rá, hogy megsza-badjon azon levelezésektől, melyek a régi lakásain gyakran terhére voltak. — De ő ita lakott Kalibánnal, a ki gazdája eltűnése óta a kísértet szerepét játszotta, míg én felfede-tem a kis gonosz; de a Varcoe Ulrik rejté-lyes eltűnésére senki sem tud világot vetni. Azt reméltam, hogy ön tud valamit róla.

— Tehát megakarja őt találni?

— Igen; szeretnék valamit megtudni tőle.

Ugy beszélt, mintha nem volna tisztá-ban vele, ha vajjon tanácsos volna-e többet mondani. Vendégei az ő beszédre várakoz-tak. Hirtelen Kourtlandhoz fordult és azt mondta:

— Ugy érzem, mintha bizonyos dologra vonatkozólag tanácsra volna szükségem és nincs senkim, a kihez forduljak. Ha ön barátja Varcoe Ulriknak, talán adna tanácsot nekem?

— A baráti czimre alig van jogom, csak ismerősök vagyunk, de bizonynyal az ő fia lehetne a maga legjobb tanácsadója, nemde? — Nem vagyok biztos. Gondolkoztam arról, de nem tudom bizonyosan. Varcoe Ulrik az anyám legrégibb gyermekkori barátja volt, ő gyakran meglátogatta anyámat a halála napjáig. De, ámár ő eben a dologban bizal-masává tette volna a fiát, soha sem tette azt. És ezért habozok azt vele közölni.

— Megmondhatja nekem, hogy miről beszélt?

— Lesz szives velem jönni és meg-mutatnom. Abba a szobába vezette Kourtlant, melyben ő dolgozni szokott és egyenesen a tölgy burkolatú falnak egy bizonyos helyé-hez ment. Kezét rátéve, azt mondá:

A sepsiszentgyörgyi— földvári vasut.

A sepsiszentgyörgyi „Székely-Társaság” már régebben elhatározta, hogy a sepsiszentgyörgyi—földvári vasut kiépítése céljából alkalmas időben akciót indít. A beruházási törvényjavaslat országgyűlési tárgyalása nem sokára kezdődött. Ezt az alkalmat használja fel a Társaság, hogy a székely vasutak legfőbb csatlakozási vonalának a kiépítése ügyét a törvényhozó testület figyelmébe ajánlja. A Székely-Társaság megbízásából és annak kiadásában dr. László Ferencz főgimn. tanár egy 18 lapra terjedő tanulmányt tett közzé, mely előbb a Székely Nemzet hasábjain is megjelent. A tanulmányban a sepsiszentgyörgyi—földvári vasut kiépítésének szükségessége és fontossága minden oldalról meg van világítva.

Az állami székely vasutak déli vége Sepsiszentgyörgynél a kolozsvári—predeáli állami fővonalhoz jelenleg Brassó közvetítésével 18—20 km. helyett 54 km-es nagy kerülővel és néhány órai idővesztéssel, kétszeri átállással, magas tarifa mellett a brassói—háromszéki helyiérdekű magánvasuton csatlakozik. A kiépítendő sepsiszentgyörgyi—földvári állami vonalnak abban van a nagy jelentősége, hogy a székely vasutak déli végét S.-Szentgyörgy végállomásánál a legközelebbi uton, a legközvetlenebbül szervesen kapcsolja hozzá a fővonalhoz. Kiépítése a forgalom előnyeitől eltekintve fontos azért is, mert csak ez a vasut szabadíthatja fel Háromszékvármegyét, a Csíkvármegye alsó felét Brassó város közgazdasági nyomása alól.

Már 1897-ben báró Dániel Ernő akkori kereskedelemügyi miniszter a vasutvonal kiépítésére a technikai előmunkákat megteremtette a kiépítés költségeit költségvetéssel ellátva, hogy a következő évre a vasut megnyitását biztos lehetett remélni. Az ország későbbi politikai helyzete a kiépítés ügyét mind mostanig késleltette.

A vasut kiépítése jelentékeny mértékben fogja előmozdítani Háromszékvármegye és Csíkvármegye déli nagyobb felének közgazdasági fellendülését. Előtakar-fürdő, Kovácska, Málnás, Tusnárd és Bályványos-fürdő is érezni fogják a kiépítendő vasut áldásait. Azonkívül pedig Sepsiszentgyörgy város gazdasági megerősítése, közigazgatási és stratégiai érdekei is szükségessé teszik a vasut kiépítését.

A székely „mentési akció” csak monumentális alkotásokkal érhet el nagy eredményeket. A beruházási törvényjavaslatba felvett székely vasutak kiépítése monumentális alkotás már egymagában is. De korszakalkotó, országos és nemzeti értéke csak akkor lehet igazán nagy, ha az állami székely vasutak déli vége a legközelebbi uton, állami vonallal, szervesen kapcsolódik bele az államvasutak fővonalába. Csak a sepsiszentgyörgyi—földvári állami vasut kiépítésével lehet megvalósítani a ma fennálló súlyos anomáliákat. Csak ez a vasut szabadíthatja fel Háromszékvármegyét és Csíkvármegye alsó nagyobb felét mai helyzetéből, mely teljesen a szárazságnak szolgáltatja ki a székelyeket. Az a 34—36 km.-t kitévő térbeli és pár órai időbeli nyereség, melylyel a Székelyföldnek és a része a kiépítendő vasut által közelebb jön Magyarországhoz szívéhez: közelebb hozza munkás népet egyszersmind ahhoz is, hogy helyes irányítás mellett saját földjén, saját erején boldogulása alapjait megerősítse.

A sepsiszentgyörgyi—földvári vasut kiépítésének az ügyét ajánljuk a testvér társaságok, a székelyföldi képviselők s az egész törvényhozó testület figyelmébe. Az okos

A székelymentés egy fontos eszköze.

A székelymentés ügyében a kirendelt-ség tervet dolgozott ki, a magas kormány részére. Nagyon hasznos és okos mentési eszközökről van benne szó, milyen a fajlatok fölfirratása, baromtatás, vetőmag utjítás, gyümölcsészet terjesztése, tejszövetkezetek, hitelnyújtás, lentermelés és komlótermelés emelése. Hanem úgy látszik kifelédtek egy, újabb időben föltűnt fontos földelmi forrásnak hozzáférhetővé tételét. Értet az okos mérészkedésnek elterjesztését a nép körében, pedig ez a több tekintetben nagyon figyelemre méltó. Az okos

— Itten egy titkos szekrény van, és egy anyához címzett csomag van benne. Kaliban nyitotta ki a szekrényt azon a napon midőn az ő létezését felfedeztem, a csomag a kezemből volt, elolvastam a feliratát, mely a Varcoe Ulrik keze írása volt, sőt a neve is rajta volt. De miután a csomagot visszatettem, Kaliban betette a szekrény ajtaját. Soha sem voltam ott képes rá venni, hogy ismét kinyissa, és a titkos rugót nem tudom megtalálni. De ez semmi. Fel tudnám törni, vagy kaphatnék valakit a ki a rugót megtalálja. — Amit én tudni akarok ez: — Van e jogom ahhoz a csomaghöz és a tartalmához a Varcoe Ulrik beleegyezése nélkül?

— Anyámnak — folytatá pár pillanat múlva. — Anyámnak én vagyok az örököse, úgy hogy ami az övé volt az az anyém. A címzés után tett aláírás azt mondta, hogy az ő Varcoe Ulrik halálá, vagy eltűnése után, a csomag anyámnak átadandó — mint ha eltűnéséről gondolkodott volna. És azokat a sorokat réges rége írhatta, mert ő gyakran volt nálunk az anyám haláláig — és még is, tudva, hogy ő meghalt, nem változtatta meg utasítását a szavai! És most azt kérdezem — van e nekem jogom ahhoz a csomaghöz, nem tudva hogy Varcoe ural mi történt? Ugye megértett?

Kourland intett a fejével.
— És most szabad egy kérdést intéznem?

Van valami oka, a miért annak a csomagnak a tartalmát tudni kívánja?
— Most van — volt a válasz — azaz, ha gyanum helyes. Midőn azokat a sorokat először olvastam, azok szinte semmit sem jelentettek előttem. Visszatettem a papírokat anélkül, hogy átválnani kívántam volna. De most, azok után következtetve, a miket Konrád mondott nekem az én — Verschoyle Gábríel útkáról a színezésre vonatkozólag, szeretném a csomagot kibontani és tartalmát elolvasni. Mert azt hiszem, hogy abban megtalálom azt a titkot, mely el van vesztve.

mérészkedés nem csak szép mellékjövödelemhez juttatja a gazdát, de vagyont is lehet általa szerezni. A székelyföldön légköri lecsapódások, dus harmatok tartósan üde állapotban tartják a növényzetet, mi a szélejlődésre kedvező hatással van. Néha nyári reggelként a fűszálakon, gabnafaiken drága gyöngyszemek alakjában csillognak, mintegy önként kínálva magát a szélgység ellensúlyozására.

A székelyföldi méz a mellett felséges zamatu, finom s egyesek utján annyira ismerté lett, hogy Berlin, Páris, inyczei keresik. A méhészkedéshez föltűtte kevés befektetés szükséges, a kaptárak árát is kikeresik a méhek. A kezeléshez sok idő nem kívántatik s bármely munkás vagy gazda ünnep és vasárnap pihenő idejében is szórakozásból végezheti a tevékenységét, a minék orkölcsileg is megvan a haszna, mert kedves szórakozást találván a méhészkedés társaságában nem kénytelen a korcsma testét, lelket élő levegőjében dözsölni.

A székelyföld egy nagy része szegény, földje kevés, elvitték a bankok, kibúzták lába alól a csapások. Az ilyen székely állatot alig tarthat. Nem bírni föl a legelő kibérletét s takarmány vásárlást, többé kerülne a baromtartás annak jóvedelménél. — Az ilyen polgároknak különösen megbecsülhetetlen előnnyel járna a méhészkedés. Rendezhető családját a méhészkedés szerzeményének fölöslegéből. Az ilyenekre nézve 15—20 méhesalád valóságos lsten áldása lenne. Az ilyenek is a méhek által aratának, vonhatának jóvedelmet a határ területéről, még a birtoktalan napzamas családjának is része volna a haza földjének kincseiben s e közös kincsekből fölszedgetni. Oda kötné ez jobban a haza földjéhez. De hasznos ez egyaránt mindenkire. Szemeink előtt állanak az első példák, hogy mennyire kifizeti a méhészkedés a reá fordított kevés gondot. A székely nép, a közpolgárok két kézzel óhajtanak elajátítani az okos mérészkedés, fölsimerték, hogy a mezők virágaiban évenként kincsek tűnnek föl s kincsek vesznek el a szükséges ismeretek hiánya miatt. Néhol már hasznos is látnak utána. De a nagy közönség elől el van zárva a lehetőség, hogy jó méhészes lehessen, mert a mostani méhészetit körülöt 8 vármegyét foglal magában; 3—4 év alatt alig látnak a községek oktatót s az ilyen beosztású oktatókkal a méhészeti ismereteket a Székelyföldön elterjesztetni nem lehet.

Ha már áldoz ez eléggé föl nem karolt gazdasági mellékkeresetre a kormány amugy is, jobb lenne egyáltalán, ha úgy rendelkezék, hogy annak meg is legyen az eredménye, ha valamivel több áldozat mellett is, mert ez leghamarabb meghozná a költségek kamatait a nép részére.

Hogy az okos mérészkedés a Székelyföldön kellő sikerrel elterjedhessen, azt igen könnyű volna elérni, ha a kormány a Székelyföldet kiszakítva a mostani körületekből, melynek székelyhöz Kolozsvár, külön álló méhészeti kerülettel tenné. Ezt a tervet megakarta valósítani Darányi földművelésügyi miniszter is, de távozásával megakadt valahol a befejezés. Én, mint egyik Székely-társaságnak egy-elnöke, több irányban érintkeztem a néppel, több vidéken szerencsém volt megfordulni s mondatom, hogy ez az eszme, t. i. hogy a Székelyföld méhészeti kerülettel szaktíttassék, általános óhaját vált, ugyanígy, hogy a székely-társaságok köztösségüknek tartják a székely kerület az ügyében kérelemmel járulni a magas kormányhoz.

Siculus.

LEVÉL.

Bartók György Gyulafehérvárt.

Gyulafehérvár, ápr. 14.

Dr. Bartók György erdélyi evang. református püspök a mult hét végén iskolai ügyekben való tanácskozás végett pár napot Nagy-Enyedben töltvén, folyó hó 10-én, vasárnap, a reggeli gyorsvonattal Gyulafehérvárra utazott, hogy dr. Elekes Viktor gyulafehérvári ev. ref. esperes kedves és szép leányának Kertész Lajos albiróval kötött házassági szövetségét megáldja. Az egyházi szertartást déli fél 12 órakor

És ha a Konrád birtokában volna az a titok, ő nemcsak az anyám könyvét tudná illusztrálni, de a világot olyan képekkel tudná gazdagítani, melyek általános figyelmet vonnának magukra!

— Hilda, hogy érti azt! Oh, mit jelentenek a szavai? Maga soha sem beszélt nekem arról! — kiáltá Konrád.

— Nem; de gondolkodtam, nagyon sokat gondolkodtam arról, mióta maga elbeszélte nekem, hogy a művészlátás mit mond arról a titokról, melyről azt gondolják, hogy Verschoyle Gábríel a sirjába vitte. Mert én nem hiszem azt. Azt hiszem, hogy ebben a szekrényben van elrejtve és hogy az, az anyám joga által az én tulajdonom! És hogy az által nekem és Konrádnak megadatik, hogy az anyám nevét halhatatlanná tegyük!

Itt Kourland nyugodtan, de logikával azt kérdezte:

— A tudós hátra hagyott irományainak mi köze lehet a művész találmányaihoz?

— Éppen ez az amit meg kell tudnunk, — válaszolá Hilda. A Verschoyle és a Raskoffok szoros összeköttetésben vannak, a hogy Konrádnak mondván és meg kellene önnök mondanom, hogy a csomagon levő utóirat határozottan a „titkomról” beszél. Hogy az a titok mi lehet, természetesen, hogy én azt nem tudom megmondani; de az a véleményem, hogy ugyan az a titok, mely a Verschoyle Gábríel szerencséjét csinálta.

— Azt gondolja, hogy ő azt Varcoe Ulrikól szerezte és hogy annak a bizonyítéka és az arra vonatkozó tudományos iratok a maga édes anyjának voltak hagyva? Nem találja, hogy ez nagyon különös intézkedés? És ha Verschoyle azt tudta, az nem volt többé titok. Ő eladhatta vagy megmondhatta azt, a kinek tetszett.

— Talán Varcoe Ulrik tudta, hogy sokkal inkább fogja a saját érdekeit tekintetbe venni, mint hogy életében megváltjon attól.

(Folytatása következik.)

nagy és díszesközönség előtt a templomban végezte. Az orgona fenséges hangjainak elnémulta után gyönyörű beszédet intézett az ifjú párhoz. A szívet és lelket megragadó beszéd nem csak az ifjú párhoz szólt, hanem a mintegy kétezer emberből álló nagyközönséghez is. A szeretet sugari ragyogtak be az ifjú pár szívébe, de a szeretet sugari a nagy közönség lelkét is, mely azorgató gondolatokkal távozott elistenek szentházaiból, hogy a püspök ajkairól elhangzott beszéd valódi Krisztusi szeretettel áthatott főpásztori beszéd volt.

Mozgalom az olasz bor ellen.

Bernáth Béla interpellációja a képviselőházban.

— Küldöttségek a kormánynál. —

Budapest, ápr. 14.

Nem mulik el nap anélkül, hogy a szőlőtermelés körül érdekelt magyar közönség tiltakozó szavát ne hallassa az ellen, hogy a magyar szőlőtermelés érdekeit — osztrák követelésre — ki ne szolgáltatassák az idegen versenynél. Tegnap a budapesti kereskedelmi csarnok, ma a Magyarországi Borkereskedők és Bortermelők Országos Szövetségének küldöttsége járt a kormánynál, holnaputánra pedig a Tokaj-Hegyalja szőlőtermelőinek nagy küldöttségét várják föl a városba. Mindegyik küldöttség szóval és írásban azt kéri a kormánytól, hogy a köteendő olasz kereskedelmi szerződésben a *borhehozatálnak* semmi szín alatt kedvezményeket ne engedélyezzen.

Ma Bernáth Béla országgyűlési képviselő, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének alelnöke sürgős interpellációt is intézett e kérdésben a kormánynak, mely azonban ma még nem válaszolt. Bernáth kifejtette, hogy az olasz borhehozatalt a Tokaj-Hegyalja bortermelését érdeklő legelső sorban, mert az olasz borokkal a tokajit háziasítják, vagyis jobban mondva: hamisítják meg a lelkiismeretlen pancsolók. Ezért, mint már tegnap megírtuk, a Tokaj-Hegyalja bortermelői kérik fogják a törvényhozástól, hogy a *Tokaj-Hegyalja borvidékét zárt területnek nyilvánítsa*, ahol a bor bevitelére a legszigorúbban ellenőriztessék. Bernáth rámutatott arra, hogy a Hegyalja borainak jó hírét őseink a multban is a legdrágábbakban intézkedésekkel védelmezték. Az interpelláló követelte a bor fogyasztási adójának leszállítását is.

Nagy hatása volt a beszéd ama részletének, melyben Bernáth rámutatott arra, hogy a külföld hogyan védelmezi a maga bortermelését. A Tokaj-Hegyalja leghíslásabb kiviteléi piacra lenne Oroszország, mert a tokaji asszu megfelel az orosz ízlelésnek. Nagy Péter orosz császár és kísérete, a mikor II. Rákóczi Ferencz látogatására nálunk jártak, *sisakból itták a jóféle nedűt*. Ma azonban Oroszország olyan horribilis vámtételekkel gátolja a mi kivitelünket, hogy például egy hektoliter nemesebb bor után 200 koronánál is nagyobb vámot kell fizetni. Az interpelláló felhívta a kormányt, igyekezzék ezt az állapotot a tokaji bor kivitelének javára megváltoztatni.

SZÍNHÁZ.

Csillag Teréz vendég szereplése.

Előkelő közönséggel zsúfolt ház fogadta tegnap Csillag Teréz a fővárosi Nemzeti Színház művésznőjének vendégfelléptét.

Ez alkalommal a vendég művésznő Sardon Viktor „Váljalm el” című vígjáték Cyprienne szerepében mutatta be istenadta művészetét a nála már megszokott bravúrussal sikerrel. A különben is szerencsés szerep minden poénját, minden nüanszát a művésznő oly precíz alakítással és gyönyörű előadásban mutatta be, hogy egyes nagyobb jeleneteiben a közönség visszafogott lélekzettel kísérte a művésznő ajkmozdulatát, majd tomboló tapsviharral jutalmazta mindannyiszor nyílt színen is a művésznő pompás játékát. Csillag Teréz játékát különösen értékesé teszi a magyar nyelv zengetességeinek teljes és szabatos érvényesítése. Minden szavában és minden mondatában nyelvünk ritmusa és hangulatos varázsa elragadóan érvényre jut. Színházunk sok tagjának intő példává szolgálhatna Csillag Teréz előadása, hogy minő bünt követnek el, mikor előadásukban egyes szavakat, sőt olykor egyes mondatokat elhadarnak, vagy még inkább elnyelnek. Talán fölösleges is megjegyeznünk, hogy az egyes felvonások után, sőt az előadás végzetével is, a tündető óváció elementáris erővel megismétlődött a művésznő többszöri lámpa elő hívásával. Csillag Teréz méltó partnere volt Megyeri Dezső, ki Des Prunelles szerepében alakított művészetének teljes érvényesítésével orszárlánszben hozzájárult az est kiváló sikeréhez. Mészáros Alajos Ademárt adta, újabb bizonyítékát szolgáltatva a játékához fűződő várakozásunknak indokolt voltának. Ez a fiatal tehetséges és törekvő színészünk szemünk látára feltartóztatlanul halad művészi sikereivel. Étsy Emilia Josephin komorna szerepében bájos és dícsérettel méltó igyekezettel kreálta ezt a kisebb rendű szerepét. Tompa Kálmán, Nagy Imre, Dezséri Gyula és Bérczy Jenő az előadásnak méltó keretét nyújtottak.

(— L.)

Egy régi művésznő halála. Rövid szenvedés után tegnap meghalt Mátyr Szaploneczay Laura, életének hatvanharmadik évében. Az elhunyt a hatvanas években egyike volt a leghíresebb és legnépszerűbb

magyar színművésznőnek. Mostohaatyja — Mátyr szinagazgató ifján, alig tizenöt éves korában fölléptette s a gyönyörű leány hamarosan elsőrangú színésznő lett, a kit mindig egy sorban emlegettek Sz. Prielle Kornéliával és Felekiné Munkácsy Flórával. Mint a kolozsvári nemzeti színház első drámai szendeje, páratlan népszerűségnek örvendett egész Erdélyben. A művésznő 1871-ben férjhez ment Gyöngyössi János miniszteri tanácsoshoz, még egy pár évig vendég szerepelt és 1877-ben végleg visszavonult a színpadtól. Férjén kívül gyászolják gyermekei: Szép Aladár és Béla. Temetése tegnap délután fél öt órakor volt a Csömöri-úti gyászházból.

Csillag Teréz bucsufellépése. Mail-hac nálunk újdonság számba menő vigjátékában „Az attaché”-ban bucsuzik holnap Csillag Teréz mint Palmer báróné. A kitűnő vígjáték czimzserépet Megyeri igazgató játssza. Kiváló szerepít lesz még a darabban Szegőnek, T. Csige Böskének, Mészárosnak, Nagy Imrénnek, Kassainak és Tompának.

Csillag Teréz mint énekesnő. „Az attaché” egyik jelenetében egy dalt kell énekelnie Csillag Teréznek. A művésznő, kinek bebizonyított szép ének hangja van, maga szokta énekelni ezt a dalt, melynek előadásával mindig nagyon emeli a jelenés hatását. A holnap előadásán nekünk is alkalmunk lesz ezt a dalt (Marguerite de Monte-Carló írta Osmond Carr) a művésznőtől hallani.

Takarodó. Bagerlein nagyhírű drámája lesz, a színház legközelebbi újdonsága. A kitűnő darabban az egész személyzet porosz katonai egyenruhát kap, melyek eredeti minták, után most készülnek a színház szabó műhelyében.

Heti műsor:

Szombat: Az attaché.
Vasárnap d. u.: A betyár kandóje.
este: A denevér.

Nyílt levelek . . .

Poéta-képtelenségek.

Ily czímen két nappal ezelőtt egy kis irodalmi háborúszag zajlott le e lapok hasábjain. A mai postával megérkezett Farkas Imre levele, mely megvilágosítja az ő telfogását s egyúttal kijelenti, hogy teljesen távol állott tőle, mintha Kiss Menyhértet vádolta volna a jól ismert refrain felhasználásért. Közreadjuk a levelet s egyben kifejezzük azt a forró óhajunkat, hogy ezután maradjon ki teljesen a poéták versenykoncertjéből a meggyanúsítás leghalványabb árnyalata is. Jól irta egyik elbírlájás az egyik helyi újság hasábjain: az irodalmi produktumok önmagukban bírák az érdeklődés felkeltésének titkát. Az írók vonuljanak félre, mint a hogy a színmű-szerzők nem ők szokták eljátszani az általuk megírt szerepeket. Hanem adjuk át a szót Farkas Imrénnek és ezzel zárunk le ez az ügy, mely csak annyiban volt jó, hogy egy csomó lappangó, kellemetlen igazságok elmondását tette aktuálissá, bár az az egyik poétának meggyanúsításával is járt.

Tekintetes Szerkesztőség!

Az „Ellenzék” tegnapi számában hozzám intézett nyílt levélre tisztelettel jelentem, hogy távol állott tőlem a szándék Kiss Menyhért urat bármivel is vádolni, tisztán csak a refrain véletlen összetalálkozása miatt kívántam az elsőbbséget megállapítani. Itt kizárólag egy óvatossági tényről, előzetes védekezésről volt szó, a melynek jogosultságát mai napság minden irodalommal foglalkozó ember meg fogja érteni. Végtelen sajnálnám, ha ebből bárki is, de leginkább, ha Kiss Menyhért ur vádat olvasna ki.

Tisztelettel:

Kolozsvárt, 1904. április 13.

Farkas Imre.

MINDENFÉLE.

— Április 15.

— Megdrágult a hus Kolozsvárt.

A mai nappal Kolozsvárt a marhahusnak az **ára 6 kerral 12 fillérrel** megdrágult. Tegnapig 1 korona 8 fillér volt a marhahus kilója, a fővárosi mézárzsékekben. Ma reggel már fel emelték **1 K. 20 fillérre**. E rem drágaság sulya alatt a legnagyobb nyomorba van taszítva a város hivatalnok serege.

A disznóhus ára is rendkívül emelkedett. 66 kr. volt kilója s ma már 76 kr. egy kiló. A karmonádi 88 kr.

Ha elgondoljuk, hogy a disznóhus és szalonna volt szegény embernek tápláléka, elszomorodunk a fölött, hogy mi lesz e drágasági miértek következtében?

Elszomorodunk főleg azért, mert nemcsak Kolozsvárt, de sajnos, másutt vidéken is magasak a husárak. Kolozsvárt a fővárosi mézárzsékek s a széchenyitéri és Kossuth Lajos-utcazi üzletek husárai között 4—5 kr., néha nagyobb árkülönbség van egyes részeknél. Alább frt. kr. összegben, a mint a mézárósok leldiktálták közzöljük az árakat:

Marhahus	kgr.	Főváros 60 kr. egyebütt 56 kr.	
Disznóhus		76	68
karmanádi		88	—
Szalonnaszínak		80	76
Ennivaló		88	84
Zsir		88	—
Kaiserfleisch		1.20	1.00
Borjuszeg		40	—40
Lapozka kisontolva		60	52
Szépös borjú:			
hátó rész		1.00	1.—
Eleje		80	—80
Báránhus:			
eleje darab		65	60
hátulja		80	70

E rémdrágaság miatt maguk a mézárósok és hentesek is panaszkodnak. — Alig tudnak árulni. A közönség félve néz a boltokba.

A drágaság okaira nézve megkérdetük az erdélyrészi állattélepszésgügyi felügyelőt,

Nagy Gábor és Gráf János vendéglošöket, kikérdeztünk több mézáróst és kereskedőt.

Az erdélyi részekben rendkívül nagy az *állathány*. Ennek oka: egyfelől a mindenoldaltól nyilvánuló *szegénység*, másfelől pedig a tagosítás, mely a kis gazdákat a legelőtől megfosztotta s e miatt nem tudnak az új viszonyok keretébe beilleszkedni.

A nagyobb gazdák is kénytelenek voltak a szűk anyagi viszonyok miatt, állataik létszámát apasztani.

Az állatok drágaságának másik oka a romániai vámháború.

Romániából Magyarországra területére szarvasmarhát vagy ennek husát egyáltalán nem szabad szállítani.

Sértést csak a kőbányai telepre, juhok pedig a ferencvárosi telepre szabad beszállítani.

Itt 8 napi zárlatnak van alávetve.

Ez eljárás következtében sem a sertés sem a juh nem lehet olesó, mert pld. a kolozsvári hentes részére a romániai sertés Kolozsvártól Budapestig és vissza Kolozsvárra 800 km. utat tesz meg.

A romániai vámháboru miatt ott ropant olesó a szarvasmarha. Romániában 40—50 frtért lehet egy olyan tehenet venni, a melynek nálunk 140—150 frt a vételára.

E háromszoros ár miatt Magyarországra nagy mértékben foly az állat csempészet Romániából. Évente 20—30 ezer állatot csempészenek be. A mely vidék mézárósra csempészett állattal elláthatja magát, az jól jár.

Kolozsvárt az állatvásárokon az a nyomorúság is uralkodik, hogy mézárósaink nem vehetnek első kézből marhát. Kolozsváron kívül a kupeczek meg veszik a termelőtől az állatot, behozzák a kolozsvári piacra s nyereségre ös adják el. Ezt a rendszert még Benigni honosította meg Kolozsvárt, kényelem szeretetből.

Nekünk piac rendtartásunk nincsen. E miatt a háztartás kellekeit mind másod kézből kell beszerezni.

Nagyszabonak van piaci rendtartása. Ott a kofák és alkuszok nem szedhetnek magas közvetítői díjakat. Kolozsvárnak sajnos, nincsen. *Tizenégy év óta* sürgetjük ezt és a hatóság még az első lépést se tette meg.

Visszatérve a huzdrágaságra, azt állítják, hogy a nagyobb birtokosokra ez a helyzet rendkívül kedvező. Állataikat jól áron tudják eladni. A pénz bennük megkészszerződik. A kis gazdák kioktatásával a takarmány termelése, sajnos nem történik.

— **Szakosztályok ülése.** Kolozsvár város törvényhatósága I. (jogügyi) és II. (pénzügyi) szakbizottságai holnap április 16-án (szombaton) s esetleg a reá következő kőnapokon, mindenkor délután 3 órakor a városi közgyűlési termben együttes szakbizottsági ülést tartanak.

Főbb tárgyai lesznek:

A kolozsvári közúti vasut rt. ajánlata villamosvasut közlekedés létesítése iránt.

Elterjesztés a Rákóczi-hegyközönség két utjának elnevezése tárgyában.

Elterjesztés az ev. ref. collegium tulajdonát képező Bethlen-utcazi 31. sz. házastelek vételárösszegének megajánlása iránt.

— **Szent Antal felavasló-est.** Tegnap délután 6 órakor szorongásig megtelt a róm. katolikus főgimnázium díszterme előkelő közönséggel. Kettős érdekessége volt a felavasló estélynek. Egyik az, hogy Majláth püspök kilátásba helyezte az estélyen való megjelenését, másik Heinrich Józsa áll. tanítónőképző igazgatónő felavaslása. E két momentum adott irányt és domborodott ki valóban a felavasló estély műsorán. Heinrich Józsa felavaslása nemcsak azokat vonzotta és kötötte le, kik belőle elsősorban a pedagógiai igazságokat ismerték fel és értették meg, hanem általában olyan érdekes, pazar gazdasági elmefuttatás volt az, melyben váltakozva egymással, nemes versenyre kelve jelent meg elméleti tudás és gyakorlati tapasztalat. A közönség zajosan és sokáig tapsolta a kitűnő igazgatónőt, ki ismereteinek gazdag aranybányájából szívesen nyújt a nagy közönségnek is, mikor egy-egy kedvező alkalom kiszolgált a nyilvánosság nagy fóruma elé. Értelmes, megkapó volt a Finta Iona tanítónőképző növendék szavalata. — Hatalmas tapsból vehette ki részét a boldogságban uszó kis leány. Lendülettel, nemus hévvel szavalt Nalaczy István. A közbeszó négy énekszámát a „Mária énekar” töltötte be, az előadott darabok közül tetszett a „Haec dies” című. Felavasló-est végén Majláth püspök szót riadó lelkesedés között. Kijelentette hívei igaz öröme, hogy ő nem megy Pécsre sem most, sem máskor. Kitiűnő egészséggel örvend, s ha már eltávozik innen, egyenesen az Ur országába szeretne menni, s egyetlen kívánsága az volna, ha őt ide minél több kolozsvári híve elkísérné. A népszerű főpásztor zajos óvációjával vették körül.

— **Majláth püspök elutazása.** Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök, ki három napon át Kolozsvárt időzött a Status igazgatótanácsai ülésének befejezése s egyéb egyházi funkciók elintézése után viss

nyára vissza lehetett volna hódítani a kormánytól. A függetlenségi párt azért nem lépett eddig akcióba, mert az a hír volt elterjedve, hogy a kerület egyik nagybirtokosa, Gáll Gyula fog fellépni új-párti programmal.

Most azonban, hogy se Gáll Gyula, se Bánffy Dező nem lépnek fel, a függetlenségi pártoknak kötelességük volna okvetlen jelöltet állítani. A nagy béke, azonban úgy látszik, a vidéken is érezteti már a hatását.

— **A kolozsvári köztemető elhelyezése.** Tegnapi röviden már említettük, hogy a teljesen megtelt kolozsvári köztemető helyett egy új temetőt kell berendezni.

Megkérdezték erre nézve az egyetem geológusát dr. Szádeczky Gyula egyetemi tanárt. — A tanár határozottan kijelentette, hogy a mai temető fölött a feleki oldalon elhelyezni az új temetőt, közegészségügyi tekintetből semmi esetre sem szabad. Ez az oldal nem temetőnek való terület. Hiba volt a régi temetőt is oda tenni. Amde az időben csak az egyházi temetők voltak mértékadók. — Ma azonban, midőn közegészségügyi szempontból is elbírálható a kérdés, ide tenni nem szabad.

Kolozsvár területe különben is annyira szennyezett terület, hogy csak Egytomban található ehhez hasonló szennyes talaj. Kolozsvár városának most tehát az a feladata, hogy a Szentgyörgy-hegyen, vagy a Városterősi dombon próbáskodásokat végeztesen s így határozassék meg, hogy melyik talaj alkalmas az új temető létesítésére.

— **Szegély a székelőknek.** A földmívelésügyi miniszter a székelő kormánybiztosság útján nagy mennyiségi árpat és zabot küldött le, hogy a vármegyei területeken kiosztassék a szegényebb népességnek köztegekben. Az árpat és zabot vetőmagnak szánta a miniszter s azért osztják azt épen most ki a tavaszi vetés alkalmával.

— **Ujigazgató, a kolozsvári dohánygyárnál.** Hirt György a kolozsvári m. kir. dohánygyár újonnan kinevezett igazgatója 8 napig tartó rovacosolási átvétel után f. hó 14-ikén azaz csütörtökön vette át végleg a gyár vezetését, mely alkalmat, hogy a tisztikar, altsztek és munkások felhatalmálták arra, hogy új főnökük iránt érzett bizalmat tüstizték becsülésük és ragaszkodásuk jelét kimutassák. Először a teljes tisztikar tisztelettel, mely alkalommal Hadházi Imre aligazgató fejezte ki azt az általános örömet, melyet a felsőbb hatóságok e döntése okozott. A tisztikar nevében biztosította az új főnököt őszinte tisztelettel és ragaszkodással s azon ódaokról törekvéséről, melylyel őt felelősségteljes feladatában minden támogatni fogják. A közszertetben álló aligazgató éljenzettel fogadott szavaira, mely megatottasággal válaszolt, Hirt igazgató, hangsúlyozva, hogy 7 évi itteni működését 1 és fél évi távollét után midőn ambícióval és lelki szeretettel folytatja, kéri, hogy a tisztikar támogatása őt hivatalos ügyeiben, de a hivatalon kívül is tartsanak össze, szeressék, becsüljék egymást, mert így válhatik ezen pártját ritkító nehéz és terhes szolgálat elviselhetővé.

Miután az egyes tisztviselőknek külön is megköszönte a figyelmet, az altsztek részéről Wenrich György ügyelő és az átvételről Quintus Gizella intézkék beszédet az igazgatóhoz, melyre ő határozottan válaszolt, felhívja úgy az altsztek, mint átvételüket kötelességük pontos teljesítésére.

Ezután az igazgató a tisztikar kíséretében a tágas előudvarra vonult, hol az összes munkás osztályok küldöttségei üdvözlötték az igazgatót, mely után meleg szeretettel párosult jóindulattal fogadva a munkások tiszteletteljes kijelentése, hogy mindenkor atyai gondoskodással fog viselkedni munkájuk iránt, legyenek irányában bizalommal, hűséggel és szeretettel. Felelősségteljes munkájában a munkások szorgalmas tevékenységét kéri s így soha semmiféle olyan ok előfordulni nem fog, mely a békés együtt működést megzavarhatná.

A munkások éljenriadallal fogadták a népszerű igazgató szavait, mely actus után egy a tisztviselők, mint a munkások a munkatermekbe vonultak.

Este a tisztikar a Dréher vendéglőben ez alkalommal az új igazgató tiszteletére összejövetelt rendezett, mely a legjobb hangulathoz vezetett.

— **A japán nép áldozatkésztsége.** Mint a berlini „Oest-Arien“ jelenti, melyet Kiszak Tamai született Japán ember szerkeszt és ad ki, Mitszui és Ivaszaki japán bárók a japán hadikölcsönre 20—20 millió yent, tehát 50—50 millió koronát írtak alá. Mitszui báró roppant gazdag ember, van banküzlete, bányavállalata, bevételi és kiviteli üzlete, vasgyárai s raktárai Londonban és Hamburgban. Mitszui alkalmazottai és hivatalnokai kötelezték magukat, hogy fizetessék 5—10—20 százalékat fölajánlják hadicélokra k ez a fölajánlott összeg negyedmillió koronát tesz egy évben. A japán kormány egyre-másra kapja az ajándékokat hadicélokra. Számoltan irnak alá 40—100 ezer koronát, sokan pedig az őseik által fölhalmozott kincseket is fölajánlják a haza oltárára. Szonoda, a japán nemzeti bank igazgatója, fölhitva az ország régi főnemesei házait, hogy arany- és ezüst-kincseiket ajánlják föl hadicélokra. Tokugava márké e fölívás következtében két láda régi aranyérmét adott, melyet ősei, valamikor hatalmas taimiók, szintén hadicélokra gyűjtöttek, de nem vették igénybe, s azóta ez a nagy kincs gondosan elzárva, érintetlenül hevert a Tokugavák mitői palotájában.

— **Idegen munkások Felsőbbányán a vasut építésnél.** Felsőbbánya és Nagy-bánya között 9 km-ter, keskeny vágányu

vasutat építenek. A vasut építése főleg azért történt, hogy az ottani kereset nélkül tengődő szegény nép munkát kapjon. Am ennek dacára, idegenből hozattak munkásokat, azokkal végeztetik az alépitményi munkálatokat. Szolgálnak ez intő példaként arra nézve, hogy a székelő vasutak építésénél ne engedjék, hogy a szomszéd községek népét kizsorisák a munkából idegen munkások.

— **Mi történt az éjjel?** Az udvar roppant hosszú volt és a legvégén két szoba húzódott meg. Nagyon szerényen és nagyon alázatosan, akár azok, akik benne laktak. Az első szobában egy mosóné ült tanyát, a másodikban lakott a nyurga, sápad tanárjelölt ur, Szárnyaló.

Már hat éve tanárjelölt és még eltelik hat év, mire elvégzi a bölcsészeti tanszakt. Ez azért van, mert Szárnyaló ur író. A helyi és vidéki lapokban ír regényeket, tárcákat, melyeket hihetetlen olcsón vesznek meg a szerkesztők.

Nem halhatatlanok ezek a munkák, feltűnően szertelenek, homályosak, és áradozók, de van bennük hangulat s egy pár érthetetlen kifejezés, melyre rá fogják, hogy eredeti. Másféppen valóban tehetséges ember Szárnyaló, de olyan gyámoltalan, hogy tulesz egy ovoidás gyereken.

A mosónéra rossz napok jártak. Szerette a kőményest és nem vasalt fényesre. Ezért pangott az üzlet. Már négy hét óta egy másik mosóné tartotta, kegyelemből. Az asszony bus volt és így szolt a lakójához.

— Tanár ur meghalok éhen... De ez nem keserit.

Látom, hogy az olyan nagy ember is mint én...

Szárnyaló mosolygott és az mondta.

— Az utolsó koronám fogja...

— Multkor is olvastam a cikket, a tavaszról... oh be szép...

— A haviélekkorom is használhatná. Vigye, megveszi a zsidó...

— Boldog vagyok, hogy hallhatom beszélni Szárnyaló urat...

Hirtelen nem tudta, mit adjon oda. Volt egy keskeny aranygyűrűje. Valamikor adta egy leány. Lehuzta.

Az írók egy morzsányi dicséretet oda adják a lekiismeretüket is.

— **Felhívás és kérelem.** A Dúzsárd-bárdi család történetének megírásával foglalkozom. Igen sok érdekes feljegyzetel momentum maradt „szájról-szájra“. Igen sokat összegyűjtöttem, de még nem elegend. Szeretettel kérem az „Ellenzék“ azon t. olvasóit, akik adatok birtokában vannak, hogy azokat a jó ügy érdekében bocsássák rendelkezésemre.

Köszönettel kéri:

Vádkár P. Arthur
lapszerkesztő.
VIII. József-körút 49. I. e.

— **Az osztályorszájáték** húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

400.000 koronát nyert: 49595.
60.000 koronát nyert: 49560.
20.000 koronát nyert: 23747.
10.000 koronát nyertek: 25273 39230.
5000 koronát nyert: 23443.
2000 koronát nyertek: 2540 3339 4238 7827
7897 30095 42452 45443 58080 63594 70988 74434 75010
75991 79095 79636 101248 101297.
1000 koronát nyertek: 452 6919 6955 11655
12769 12786 13433 14695 18597 20571 22130 26462
30684 31885 37566 40104 42210 49066 48211 49750
57699 59677 64252 64454 65007 66421 66504 70211
76207 81150 84720 92827 93934 96784 97477 99393
101319 101481.

— **A villamos erő tárgyalása Kolozsvárr.** Tegnapi folytatva a tárgyalást a város részéről a villamos erőre beadott ajánlat tárgyalására. kiküldött bizottság. Letárgyalta mindazt, a mit a jogi és műszaki bizottságok megelőzőleg megvitattak. A jótállásra nézve 3 évben állapodtak meg. A Ganz-ozég részéről dr. Hóor Mór igazgató volt jelen.

— **Gyilkosság a templomban.** Kaszáról írják: Húsvét vasárnapján Hernád-Petriben egy Orosz Miklós nevű ember a templomban istentisztelet alkalmával megölte Szitár Andrást. A meggyilkolt két nappal azelőtt jött haza Amerikából, hol éveket töltött. Jól ment ott dolga, de ő dacára annak, visszavágyott felesége után, nem is sejtve, hogy őt rég elfeledte és hogy kedvese van. A szeretőnek nem nagy inyére volt a férj hazatérte és elhatározta, hogy megöli, csak az alkalmat várta, a mi nem-sokára megjött. Húsvét első napján elment a megcsalt férj feleségével együtt a templomba, nem is sejtve, mi vár ott rá. A templom egész megtelt ájtatos hívőkkel, kik buzgón imádkoztak.

Egyszer csak rémítő kiáltás veri fel a csendet és a szerencsétlen Szitár vérben feregve hever a földön. A gyilkos észrevétlenül háta mögé került és előbb kövel verte agyon áldozatát és hogy sikere biztos legyen, késsel kegyetlenül összezúrkálta, végül a nyakat is elvágta. Borsosztó zúrvavarr keletkezett erre a templomban, majd csendőrkért küldtek Abauj-Szemerére, kik a gyilkost elfogták és őrizet alá vették. Érdekes, hogy ez az elvetemült ember nemrégiben szabadult ki a börtönből hol gyilkosság miatt néhány évig ült.

— **A francia sajtó.** Franciaországban az újságolvasás nagyon elterjedt. Tanubizonyossága ennek a következő adathalmaz, mely az egyes nagyobb lapok naponként megjelenő példányszámait sorolja fel. A francia lapok élén áll elterjedettség tekintetében a „Le Petit Parisien“, a mely egy millió 500 ezer példányban jelenik meg naponként. Utána sorakoznak a „Le Petit Journal“ 800 ezer, „Le Journal“ 700 ezer, „Le Matin“ 400 ezer, „L'Echo de Paris“ 100 ezer, „La Patrie“ 90 ezer, „La Petite République“ és „La Presse“ 70 ezer, „L'Intransigeant“ 66 ezer, „L'Action“ 55 ezer, „Le Radical“ 48 ezer, „La Lanterne“

42 ezer „Le Figaro“ 30—32 ezer, „Le Temps“ ugyanannyi példánnyal.

— **Borzalmas férjgyilkosság.** Ripán, Petrónének, a vadállati kegyetlenséggel megszárított asszonynak párja tette. Kegyetlenebb, állatiabb, durva paraszt asszony bűncselekményéről kapjuk a megdöbbentő hírt, a biharmegyei Rippa községből. Matyinka Mihályné saját férjét orozva meggyilkolta s tagokra mérszálolva kamrájában rejtette. Az elvetemült asszony tettének okát azt vallja, hogy családja bujtogatta fel a férje vagyonáért.

Az írtózatot gyilkos mérszálrás részletes történetét a következőkben írja tudósítónk:

Április harmadikán, húsvét vasárnapján Matyinka Mihály nyomtalanul eltűnt. Két nap múlva gyanút keltett a falu népe előtt, hogy Matyinka Mihályné ügyet se vett férje eltűnésére s faggatni kezdték az asszonyt s a falu határát felkutatták az eltűnt ember után.

Az asszony azzal nyugtatta meg a szomszédokat, hogy biztosan a rokonai látogatására ment el havasokba, mert régen emlegeti. Azonban április 6-án a Tenke mellett falucska határában a Körözből a halászek emberei hulla darabjait: lábszárakat, kézfejeiket huztak ki s kutatás után megtalálták a feldarabolt ember törzsét és fejét is.

A borzalmasan összevágott emberben Matyinka Mihályra ismertek a halászek. Legott jelentést tettek a csendőrknek a borzalmas esetről. A csendőrség megindította a nyomozást s az amugy is gyanús asszonyt, Kucs Máriát, a meggyilkolt feleségét vallatásra fogták. Az asszony rémtüneten tiltakozott, tagadott, míg aztán töredelmesen bevallotta, hogy ő ölte meg 13-án éjjel az urát. Az ágyában alvó ember torkát elmettette s még kora hajnalban darabokra szabdálva a hullát, a kamrájába rejtette.

Elmondta, hogy negyedikén aztán bevattat bűnébe Mérsáros Mitrut, a kinek pénzt ígért és kérte, hogy segítsen a hulla eltüntetésében. Mérsáros azt tanácsolta, hogy a hullát szekéren vigyék ki a Körözhöz és dobják a folyóba. Még az nap este ki is vitték a hullát s a fűzesben a folyóba borították. De mert már esteledett s féltek, hogy észreveszik, csak hamarosan a parttól börtötték a folyóba s így nem került az árba, hanem a parton letelepedt.

Tanuk vallomása szerint Mérsáros Mitru Matyinkának régi szeretője s valószínű, hogy orgyilkosságot együtt eszeltek ki. Az asszony tette okát azt vallja, hogy az ura vagyonához akart jutni. A borzalmas bűntény részleteiről a vizsgálat után kapunk bővebb értesítést. A nagyváradi kir. ügyész megindította a vizsgálatot s a vizsgálóbíró a megbízott kir. alügyész és a törvényszéki orvosokkal már kiutazott a helyszínére.

Gyászrovat.

~~~~~  
Somkerek Miklós a széki ref. egyház lelki pásztora, a széki ref. egyházmegye esperese, törvényhatósági bizottsági tag, a széki állami iskola gondnoksági elnöke, s több közérdeklő bizottságok tagja folyó hó 13-án este 7 órakor, életének 63-ik, lelkipázkodásának 34-ik esperisi szolgálatának, 19-ik évében, Széken elhunyt.

## Az „Ellenzék“ panaszkönyve.

~~~~~  
Többször szóvá tettük azt a tarthatatlan állapotot, hogy a poros utókat mindig késő reggeli órákban soprik az utozasprók különbözően hallatlan könnyelműség és rosszakarat kell ahoz, hogy a róm. kath. főgymnázium és szemina ium, szóval iskolának előtt végzik ezt a rettenetesen egészségtelen műveletet reggel fél 8 órakor, amikor az a sok apró, cse-nevűz álmos gyerek, ballag keresztül a tuberkulizis meleg ágyán. Kihez forduljunk ezzel a panaszszal? Hiszen már végig jártunk minden forrást nyilvános irásainkkal. Kérjük a polgármester urat segítsen panaszunk orvoslásában.

Szerkesztőségi üzenet.

~~~~~  
„Taar“ Jón. Anyaghalmaz miatt maradt eddig.

~~~~~  
Kukker. A személyekre való utazás nagyon helytelen. Egyik színészint a másik rovására dicsérni soha se tettük sajna teszik mások.

Jótékonyág.

~~~~~
Szabó Sámuel ny. tanár 20 korona.
Nagy Pál ny. számtanász ivén: Molnár Domokos 20 kor. Székely Ferencné 20 kor. Gálffy Sándorné 10 k. Butyka Ferencné 4 kor. Benke Ferenc 6 kor. Egy asszony 5 kor. Nagy Pál 20 kor. — Együtt 85 korona.

Kilín Ferenc ivén: Gombos Mihály 1 kor. Csizsák Ferenc 1 kor. Kilín József 40 fill. Kilín György 1 k. Tárkányi Györgyné 1 kor. Kilín Ferenc 2 kor. — Együtt 6 kor. 40 fill.

Kézdi-Vásárhelyi ev. ref. egyházközség 2 kor. Vajda Ferenc (Székely Udvarhelyi) ivén: Dr. Mezei Ödön 1 kor. Barabás Jenő 1 korona. Egyházi osztály fele jövedelme 9 kor. 40 fillér. Vajda Ferenc 1 kor. — Együtt 12 k. 40 fill.

Deési ev. ref. egyházközség 5 kor. Deési ev. ref. fitanoda 5 korona.

Id Gidfalvy István miniszteri tanácsos 10 korona.

Egy nemzeti lobogóra gyűjtött összeg maradv 6 k. 90 f.

Dr. Vályi Gyula egyet tanár 25 korona.

Füzarasi ev. ref. egyházközség 10 korona.

Körösi Józsefgyűjtőívén: Graef Matild 1 kor. Ifj. Pap Mihály 1 k. Kathonai Ádám 1 k. Flóra Öyülkő 1 k. Braun Mihály 2 k. Somlyai Mihály 1 k. Rosenber Mór 5 k. Körösy József 2 kor. — Együtt 14 korona.

Dr. Vályi Gábor egyetemi tanár 50 korona.

Tóth Tamás ivén: Osorba György és neje 3 kor. Öv. Gurát Józsefné 1 kor. Áos Ferenc 2 kor. Kosis János 4 kor. Benő Sándorné 10 kor. Tóth Tamás 2 k. Együtt 22 kor

Ruoska János ivén: Ruoska Jánosné 100 kor. Ruoska János 100 kor. — Együtt 200 kor.
Bucsy József műszaki tanácsos 20 korona.
Tömösvári Miklós ivén: Nagy Gábor nagybirtokos 200 kor. Tömösvári Miklós 20 k. — Együtt 220 k.
Öv. gróf Bethlen Gergelyné szül. Antos Klára 3000 korona.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ táviratai, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

Halas város küldöttsége.

Budapest, április 15.

Halas város száztagu küldöttsége fog tisztelegni hétfőn a miniszterelnök-nél és a földmívelésügyi miniszternél Babó Mihály országgyűlési képviselő vezetésével. A küldöttség memorandumot nyújt át a minisztereknek az **olasz borvám** kérdésében, melynek főbb pontjai a következők: Az Olaszországgal megkötendő kereskedelmi szerződésben Olaszországnak semmilyen cikkel semmi czim alatt és semmi formában kedvezmény nem engedélyeztessék, továbbá, hogy a borvám kérdéséről, mint külön kérdésről Olaszországgal nem is tárgyalni, hanem a borvám kérdést a szerződés komplexumából kikapcsolni és az autonóm vámtarifa borvám tételének semminemű mérséklésébe bele nem egyezni kísértessék meg, végül védjék meg a magyar bort és legalább negyven korona vámon alól ne engedjék az olaszoknak borbehozatalát.

Székelyhíd a magyar borért.

Budapest, ápr. 15.

Székelyhíd képviselő testülete feliratot intézett a kormányhoz, a melyben magyar bornak védelmét kéri az olasz bor beözönlése ellen. A feliratot Molnár Ákos dr., a kerület országgyűlési képviselője ma nyújtotta át Tisza István miniszterelnöknek, aki válaszában megígérte a magyar bor védelmét, többek közt a következőket mondván: „Mi mint bortermelők egyébb fontosabb gazdasági ágak mellett is meg fogjuk tudni védeni külön érdekeinket. Örülök a mozgalomnak, mert a magyar közvéleményt látom benne megnyilatkozni“.

Választások.

Beszterce, ápr. 14.

Beszterce-Nazódmegye mai közgyűlésén alispánná Láni Godofréd volt főszolgabíró, a besenyői járás főszolgabírójává Hunyadi Imrét és ó-radnai főszolgabíróvá Hosda Györgyöt választották meg.

Zilah, ápr. 14.

Szilágyvármegye Kaizler György főispán elnökelete alatt tartott rendes közgyűlésén Török István főjegyzőt egyhangulag alispánná választották. Török alispán tartalmas programbeszédet mondott, kit a közgyűlés nevében báró Wesselényi Miklós üdvözölt. Tiszti főügyészszé Biró Ferencz ügyvédet, krasznai főszolgabíróvá Koritsanszky Ferencz szolgabíró, főjegyzővé Bálint Sándor aljegyzőt választották meg.

A háboru.

Tokió, ápr. 14.

Az a hír, hogy Togo hetedszer intézett támadást Port-Arthurra és hogy a Petropavlovskz nevű orosz panczé-loshajó elslülyedt, ma délelőtt 8 órakor magántávírat után vált köztudomásúvá és hivatalos körökben nagy megelégedettséget keltett. A bátor orosz fővezér halálát nagy részvétellel vették tudomásul, mert Makarov minden japáni előtt tiszteletben állott. Különös bámulat tárgyát képezte, hogy minő módon rehabilitálta az orosz hajóhadat az első port-arthuri támadások után és hogy vezette az egyenlőtlen küzdelmet.

Páris, ápr. 13.

Loubet elnök azonnal, hogy tudomására jutott a Petropavlovskz katasztrófája, táviratot intézett Miklós cárhoz, a melyben kifejezett adott Franciaországnak, valamint elnökének és kormánya legmélyebb részvételének ama szerencsétlenségért, mely az orosz nemzetet és haditengerészetet oly kegyetlenül érte. Delcassé külügyminiszter személyesen fejezte ki részvételét Neli-dov orosz nagykövetnél.

Pétérdvár, április 15.

Hivatalosan közlik, hogy Boris nagyherceg távirata szerint Cyrill hercege a következőleg beszéli el menekülését:

A robbanás pillanatában a hajóhid baloldallára rohantam, a honnan kezeimen csuiztam a fedélzetre.

Innen a hullám elragadott és mélyen a víz alá merültem.

Nagy erőfeszítéssel felszínre jutván a Kutterfolbe kapaszkodtam, a honnan a torpedónaszád megmentett.

Szt.-Pétérdvár, ápr. 15.

Lube Cyrill nagy herceg szárnysegéde és szolgája a tengerbe fultak.

Bécs, ápr. 15.

Ferencz József császár és király az oroszok cázájához részvét táviratot intézett.

Weres Cságin halála.

Sz.-Pétérdvár, április 15.

A háborúnak a mely az orosz tengeri flottát csaknem megsemmisítette, a világhírű festőművész **Weres Cságin is életáldozatul esett.**

A híres festőművész, a ki a háboru borzalmait olyan élethűséggel tudta megörökíteni, a keletázsia harczterén volt tapasztalatok szerzése végett.

A művész a „Petropavlovskz“ hajon tortózkodott, a mikor Makarov támadásra indult s így az elslülyedt hajóval a tengerbe veszett.

Országgyűlés.

Budapest, április 15.

A képviselőház mai ülése névszerinti szavazással kezdődött. A felett szavaztak, hogy a Ház tudomásul veszi-e Tallián miniszter tegnap adott választát Nosz Gyula interpellációjára a tátrai birtokvásárlások ügyében.

A többség természetesen tudomásul vette.

A szavazás után általános érdeklődés között felszólt Darányi miniszter a Hohenlohe ügyben. Elmondja, hogy annak idején a Csorobait megvásárlását mindenki örömmel fogadta. Hohenlohe Széllhez sietett s kérte, hogy a megvett birtok nagyobb áron adják neki, nem tették.

Ekkor kötöttek egyezséget, mely a Tátrát felvirágoztatja.

Münichchel sohasem tárgyalta. Szepesbélát eladásra sohasem kényszerítették, sőt a kormány többször Szepesbélának adott igazat.

Ha a kormány nem kötött volna ily egyezséget, most ezért támadnák. Münich, Veszter Imre személyes kérdésben szólalnak fel.

Veszter Imre a többek közt Nosz Gyulára vonatkozólag kijelenti, hogy agyveleje nem működik *normálisan*.

Felkiáltások a baloldalon: Rendre! Báró Feilitzsch alelnök rendre-utasítja.

Nosz személyes kérdésben reflektál s Veszter Imre ellen összeférhetlenségi esetet jelent be.

Rakovszky visszavonja tegnapi kijelentését, hogy Münich vezette Hohenlohe hercegnek a szerződést. Sohasem állította, hogy Honhenlohetől 100.000 koronát kapott.

Tisza kéri hagyják abba, lesz alkalmom még az ügyet tárgyalni.

Rakovszky mégis felelt Darányinak. Elitéli a szerződést.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHALY.

NYILTÉR).

Ma és holnap este a volt **DRÉHER-féle sörcsarnokban**

a 62-ik gyalogezred zenekara játszik (Szentegyház-utca 4. sz.), melyre a n. é. közönséget szívesen látja

Schell Márton,

vendéglős.

Sz. 148—1904 vhtó.

1—1 339

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1895. évi 7237 számú végzése következtében Dobai Antal ügyvéd által képviselt Korbuly Bogdán javára Kertész István ellen 100 kor. f. s. jár. erejéig 1901. évi március hó 19-én foganatosított biztosítás végrehajtás útján lefoglalt és 2260 kor. — f.-re becsült következő ingóságok, u. m. lovak, sertések, juhok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvári kir. bíróság 1904. évi V. 245/5 számú végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés és ennek 1902. évi április hó 27. napjától járó 6 százalékos kamatai, és eddig összesen 62 kor. 95 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Magyar-Sárdon adós lakásán leendő eszközölésére 1904. április hó 29. napjának d. e. 10 órája, határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfogadtnak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

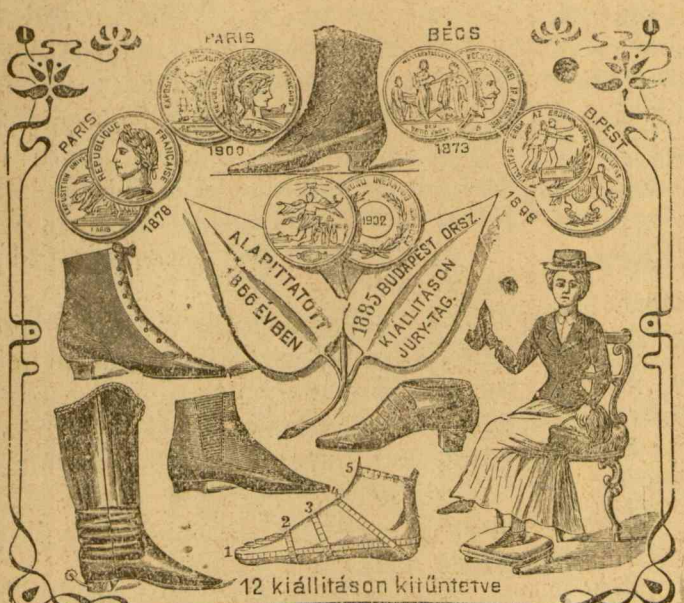
Kelt Kolozsvárt, 1904. évi április hó 8. napján.

Piger János,
kir. bír. végrehajtó.

MATUTSEK JÓZSEF

143 11 férfi-, női- és gyermek-csipesz üzlete
Kolozsvár, Főúti Státus-palota 3 sz.

Ajánlja dúsan ellátott általán legjobbnak elismert

Czipő-raktárát a helyi és vidéki t. közönségnek. Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból a divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek

5 koronaért

küldök 4 és fél kiló (kb. 50 drb.)
kevessé megsérült finom, enyhe

PIPERE-SZAPPANT

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rózsa, jázmin,
gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz
elzárva megküldése, vagy utánvétellel küldi:
196 16—26Scheffer D. Sándor
Budapest, VIII. ker., Bezerédy-u. 3.A híres és közkezdveltségnek örvendő K.-Impéri
RÉPÁTI SAVANYUVIZmindig friss töltésben kapható minden fűszerkereskedés
és vendéglőben. Kizárólagos források: Kolozsvárt,
Veress Károlynál, Dézma-utca 1 szám.
Telefon: 466 szám.
55—300 52Részvételi kiállításán kitüntetve szép és jó
munkáért.
Udvari és Társa
kocsigyártó céglegnagyobb készletet tart **új kocsikból**,
valamint elvállal e szakmába vágó javítá-
sokat, kocsilackozást, bélelést kívánat
szerint. Kívánatra árjegyzéket küld.

Használt

Kocsit

beüzemelt.

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki
írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A
nagyérd. közönség eddig irántunk tanúsított
nagybecsű pártfogását jövőre kérem, mely
tiszteltetl. Udvari és Társa Kolozsvár,
Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett.)

9 132—*

235 2—3

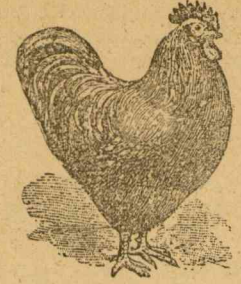
Nagyobb
tagosított birtok
keresetetik1905. év tavaszára huzamosabb
időre — haszonbérbe.

Megkeresések intézendők:

Lázár Károly
nagybérli — Vajda-Kamarás,
u. p. Mocs cizmar.

Berkes Pál orpington tenyésztő

Kolozsvár, Kőker-utca 48 szám.

Aranyéremmel és disz-
oklevéllel kitüntetett
tenyésztőben még
kapható: 5 drb. ivar
érett orpington kakas
darabja 12 koronától
20 koronáig, 3 darab
orpington tyúk (szí-
keltés) darabja 12 kor. előjegyzést elfogadok I rendű verseny or-
pingtonok ivadékaiba a következő árak mellett:

3 5 6 8 10 hónapos ivadék
7 10 12 15 20 Korona, 261 8—10
10 hónaposnál idősebbek érték szerint számítatnak.

KELTETŐ TOJÁSOK rázásmentes patent dobozba szállítva
1 tucat ingyen csomagolással 18 K. Tojások utánvétellel szállít-
tatnak s a legkisebb megrendelés 12 drb. Fajtiságáért kezesség!

KOLOZSVÁRI

Takarékpénztár és Hitelbank
RESZVÉNYTARSASAG.

Törlesztés és közönséges jelzalog köl-
vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bér-
házakra és bárhol fekvő földbirtokra.
Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyöseb-
ben bonyolítja le s a kölcsönöket kész-
pénzben fizeti ki. 200 7—*

Rózsá

Rózsá

2 éves kifejtett erős koronás hibátlan legszebb faju 20
drb. bokorrózsát 15 kor., 10 drb. magastörzsűt 15
kor., 10 drb. félmagas törzsűt 11-50 kor., 10 drb. egy
éves magastörzsűt 10 koronáért szállít bárhová bérmentve
utánvétellel. Képes 400 rózsafajokat tartalmazó katalógust
274 6—10 kívánatra díjtalanul.

Kraus Tamás rózsaiskola Feketehalom.

Világhírű!!

a REKORD

festészeti-műintézet

a kiválóan sikerült életnagyságu arczké-
peiről, melyeket elismert művészek által
készített számos (kir. közgyűjtyő által hite-
lesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai

olaj-aquarell és pastel festésben fénykép után
48—63 cm. nagyságban — á 20 korona.Legfinomabb kivitelű Brom-Platin és kréta
rajz á 5 korona.Részletes árjegyzék bérmentve. Egy élet-
nagyságu festményt készítünk mindenkinek

teljesen ingyen

ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat
egyenként vagy egyszerre beküldi.

RECORD festészeti műintézet

BUDAPEST, Rottenbiller-utca 46 sz.

312 6—10

GANZ és TSA

vasöntő és gépgyár részv.-társulat

Leobersdorf. BUDAPEST. Ratibor.

Városi iroda:

160 18—x

Budapest, IV., Ferenciek-tere 2.

Elektromos
világítási és
erőátviteli
berendezések.Elektromos nagy vasutak,
városi, bányá s iparvasutak.Áramszámlálók, ivilámpák,
mérőkészülékek. — Vas-
acél- és érc-öntvények.Kéregöntésű vasuti kere-
kek és keresztelések.Hengerszék és malom-
berendezések.Aprító gépek, turbinák, pa-
pir és cellulózgyártására
szolgáló gépek.Vasuti kocsik és vasuti al-
katrészek, forgó korongok,
tolópadok és kitérők. Daruk.

Transzmissziók.

Gőz-, petroleum- és elek-
tromos forgó ekék. (Mech-
wart szabad.) Petroleum és
benzinmotorok és loco-
bilok (Bánki szabad.) Bánki
benzinmotorokat raktáron tar-
tunk Dénes és Sugár cégénél
VI., Podmaniczky-u. 2. M. sz. 151.

Kertkedvelők figyelmébe!

Ajánlom a beállott tavaszi időnyre
kitűnő, szép, kipróbált, jó faju és
és dusan virágzó, **magastörzsű**
rózsáimat az alanti olesó árban.

Választásom szerinti fajok és magasságban

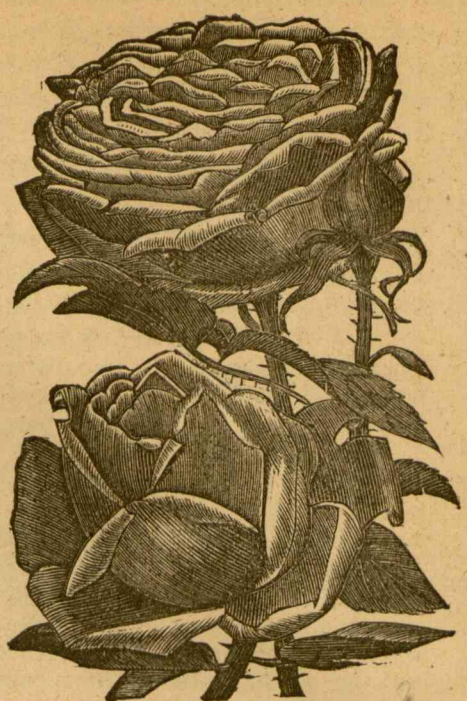
6 darab.....	4 kor. 80 fill.	25 darab.....	18 korona
10 „.....	7 „ 40 „	50 „.....	34 „
12 „.....	9 „ 60 „	100 „.....	60 „

Megrendelések a legelőnyösebben eszközöltnak, csomagolásért csak
saját kiadásomat számítom. Szolgáltatásukkal:

Schultz Rezső — műkertész —
KOLOZSVÁRT.

Névjegyzéket s kezelési utasítást kívánatra bérmentve.

333 2—20

Zsirai Mór

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

fehérmű és kelengye áruháza.

1212 43—x

kelt, fehér és színes asztalnévműeket, damast és froir törülközőket, valódi szintartó Zephirek és Cretonokat.

Selyem, szövet, batist blousokat és alsó szoknyákat

női és férfi batist zsebkendőket, minden elfogadható árban kiárusítom. A szükséglet fedezésére kérem a
n. é. közönséget ezen kedvező alkalmat felhasználni. Tisztelettel **ZSIRAI MOR** Mátyás király-
Végkiárusítás! tér 26. szám.

Heimberg Kata és Társa

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1 sz.

Tudatja a n. é. hölgyközönséggel, hogy

női kalap ujdonságaink

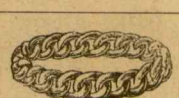
262 10—10

személyesen történt bevásárlás folytán nagy választékban

* már megérkeztek! *

Megrendeléseket és alakításokat minden modell után elvállalunk és jutányos
árban számítjuk. Elismert jó ízlésű **kalapjaink** olesó árban kaphatók!

Vidékre választékot is küldünk.

SÁRGA JÁNOS

ékszerész és műtővő, egyházfelszerelési műintézete Kolozsvárt.

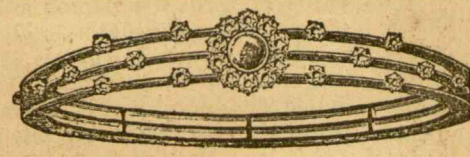
Mátyás király-tér 13 sz.

TELEPHON 354 sz.

Mátyás király-tér 13 sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát és modern technika vivmányaival felszerelt műintézetét.
Elvállalja ékszerek, díszműarutárgyak, ezüst evőeszközök, egyházfelszerelési cikkek, nem-
különböző díszmagyar ékszerek készítését, javítását és stilszerű átalakítását.

Szíves megkeresésekre **rajzok-
kal** és **költségvetésekkel**
a legnagyobb készséggel szolgál
5 92—x

SÁRGA JÁNOS,
ékszerész és műtővő.

Magyar királyi államvasutak szállító hivatala.

Kereskedelmi és
iparkamara tudósító
irodája.

7 66—x

M. kir. fővámhivatal
vámügynöksége.Magy. kiviteli és cso-
mag száll. r.-t. kép-
viselősege.C. H. Hirsch express
forgalmi, képviselő-
sege.Gyűjtő kocsik forga-
lom Budapestről és
Bécsből.Nemzetközi butorkocsi
forgalom részes tagja.

Költöztetéseket a legjutányosabb árban felelősség mellett vállalunk el.

Költöztetés butor-
szállító kocsikkal és
ruganyos társzeke-
rekkel.Zongora és kassza
szállítás és felállítás.
Terjedelmes, tömeg
és építő anyagok fu-
varozása.Butor csomagolás és be-
raktározás.Bizományi és előlegezési
üzlet.Hitel tudósítás.
Erdőtermékek adás ve-
vesnek közvetítése.

A régi rómaiak egyszerű tógában jelentek meg!

Egy modern uri ember
megjelenési — kellekeit
pedig beszerezheti

Bittó Rezső uridivat kereskedésében,

ahol most érkeztek meg a legszebb
tavaszi ujdonságok.

275 9